

Hieronder vind je een **selectie** van de werkvormen van de site van steunpunt gok¹ **op basis van hun inzetbaarheid in de lessen Frans.**

De selectie is voor een stuk **persoonlijk**, zeker **niet exhaustief** en nog veel minder richtinggevend of limitatief: ik wil gewoon wat **concrete ideeën aanreiken** voor mogelijke toepassingen, meer niet.

De voorbeelden beogen **niet een bepaalde doelgroep**, maar zijn soms wel toegespitst op eerder zwakke of vrij sterke lesgroepen.

De werkvormen die weergegeven worden in het **lichtgrijs** acht ik **persoonlijk iets minder geschikt**.

werkvorm	suggesties, bedenkingen	ideeën mogelijke transfer en/of voorbeelden
1 check in duo's	<ul style="list-style-type: none"> ☐ variant voor de <i>mise en commun</i>: groepjes aflopen en telkens mogen de leerlingen enkel zaken vermelden die nog niet aan bod kwamen (cf. ppt) ☐ het feit dat het antwoord een gedeeld antwoord wordt, kan ervoor zorgen dat (schuchtere/faalangstige) leerlingen het wel zien zitten om te antwoorden ☐ erg verwant met "denken-delen-uitwisselen" ☐ kan je laten volgen door een "placemat" (zie 13), op te stellen door twee duo's of door vier leerlingen uit verschillende duo's 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ luisteroefening: i.p.v. meteen de vragen klassikaal te stellen en te beantwoorden/corrigeren, eerst deze werkvorm toepassen ✓ dit geldt eigenlijk voor elke oefening waarbij de leerlingen eerst individueel iets maken of voorbereiden
2 mentor & pupil	<ul style="list-style-type: none"> ☐ aandachtspunt: vermijden dat zwakkere leerlingen zich gestigmatiseerd voelen omdat ze steeds weer pupil en nooit mentor kunnen zijn 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ variant schrijfoefening: <ul style="list-style-type: none"> ○ per twee laten maken, in de mate van het mogelijke een sterkere met een zwakkere leerling; het is de zwakkere leerling die de tekst moet neerschrijven/uittikken op de computer; anders loop je het risico dat de sterkere solo slim speelt ○ de kans dat leerlingen aandacht besteden aan taalzuiverheid en vormcorrectheid verhoogt als je hen per twee laat werken ○ de schrijfoefening laten evalueren door een ander duo, aan de hand van criteria die je geeft of die samen met de leerlingen bepaald worden, en die je concreet maakt, naar hen toe (figuurlijk) vertaalt
3 bekend / benieuwd / bewaard	<ul style="list-style-type: none"> ☐ alternatief stap 2: documentatie of woordenschat, structuren en dergelijke ter ondersteuning (zie transfer) ☐ vervolgens de syntheses uitwisselen en aanvullen 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ synthese kenniselementen ter voorbereiding van een mondelinge productie
4 dobbelen	<ul style="list-style-type: none"> ☐ de vragen laten noteren en per categorie de beste laten kiezen ☐ als oefening de beste vragen laten beantwoorden 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bij luister- of lees oefening

¹ Je vindt de beschrijving van de werkvormen terug op http://www.steunpuntgok.be/secundair_onderwijs/materiaal/lesmateriaal/bronnenboek/interactieve_werkvormen.aspx

werkvorm	suggesties, bedenkingen	ideeën mogelijke transfer en/of voorbeelden
6 3-stappen-interview	☐ (mondeling [dan mag C A en B niet horen]) of eerder schriftelijk: A stelt vraag aan B, die het antwoord geeft en noteert B stelt op basis van het antwoord een vraag C antwoordt en noteert en stelt de vraag aan A, die vergelijkt met de initiële vraag	☒ oefening op de vraagzin
7 spin	☐ ~ Mindmapping ☐ eerst individuele bedenktijd geven, dan element per element laten aanbrenge, telkens door een andere leerling,	☒ aandachtspunten en structuren bij het telefoneren ☒ na een lees- of luisteroefening: welke elementen weerhouden?
8 carousel	☐ lijkt interessantst met de vermelde variant ☐ na een tijdje wordt buitenste kring binnenste en vice versa ☐ 2 à 3 keer een leerling laten bevragen, dan de opdracht doorgeven aan een andere leerling van de binnenkring zodat iedereen van de binnenkring een andere vraag krijgt	☒ kan ook voor het maken van minidialogjes (cf. 21) ☒ <i>que ferais-tu si ... / comment peut-on ... (gérondif)</i>
9 hoekendebat	☐ argumenten laten noteren op een blad, 1 blad per hoek ☐ competitie: om het meest valabele argumenten +/- ☐ met tijdslijm, en dan laten doorschuiven naar een andere hoek, of een andere reeks aanbieden (speeddebating)	☒ gespreksvaardigheid, bv. aan de hand van vier stellingen: <ul style="list-style-type: none"> ● de leerlingenraad wil gsm's toelaten tijdens de speeltijd, de directie niet, welke argumenten kun je geven? ● voor of tegen de burka, de pedagogische tik, geen frisdrank op school ...
10 denken-delen-uitwisselen	☐ cf. ppt ☐ vraag is best voldoende open, maar wel concreet	☒ luister- of lees oefening
12 conceptmap	☐ ~spin, Mindmap	☒ synthese van een lexicaal veld ☒ elementen uit een luister- of leestekst halen ☒ grammaticale items, bv. gebruik verleden tijden, vorming bepaalde tijd ☒ uitdrukkingen om te telefoneren

werkvorm	suggesties, bedenkingen	ideeën mogelijke transfer en/of voorbeelden
13 placemat	<ul style="list-style-type: none"> ☐ best op een blad dat voldoende groot is: A3-formaat, de achterkant van een affiche, stuk behangpapier ... ☐ competitief element (tussen de groepjes) is mogelijk ☐ kan in combinatie met genummerde hoofden ☐ bij de <i>mise en commun</i>: eerst vragen aan elk groepje hoeveel elementen ze gevonden hebben, en dan starten bij het groepje dat het minst elementen gevonden heeft 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ter opfrissing van woordenschat: een illustratie aanbieden en zoveel mogelijk passende uitdrukkingen laten vermelden ✓ woordenschat en/of gespreksvaardigheid: wat roept het woord/de uitdrukking "..." bij je op? Positieve en negatieve elementen. Bv. <i>faire des courses, la liberté, Facebook, le portable ...</i> ✓ ter voorbereiding van gespreksvaardigheid: je biedt een stelling aan en de leerlingen noteren zoveel mogelijk argumenten pro en contra. ✓ gespreksvaardigheid: je geeft een bepaald, transactioneel gesprek (= waarvan het verloop heel voorspelbaar is) en je vraagt welke elementen normaal in dat gesprek zouden voorkomen, en in welke volgorde. Bv. telefoneren om een kamer te reserveren.
14 genummerde hoofden	<ul style="list-style-type: none"> ☐ kan "in twee ronden": de leerlingen worden ingedeeld in groepen van vier (A, B, C; D ...) en krijgen elk een nummer van 1-4; eerst wordt de opdracht gemaakt in de groepen op basis van de letter (A1→A4, B1→...B), vervolgens maak je andere groepjes met hetzelfde cijfer (A1, B1, C1, D1 / A2, B2, C2, D2 ..) en dan maken ze samen een synthese ☐ kan in combinatie met "verdeelde informatie" 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ cf. dia's ppt, p. 5-6
15 verdeelde informatie	<ul style="list-style-type: none"> ☐ de opdracht moet goed voorbereid zijn, maar het is vooral belangrijk goed na te denken over wat je er vervolgens mee doet; ☐ de <i>mise en commun</i> kan klassikaal, maar je zult de leerlingen er veel actiever bij betrekken als je het systeem toepast beschreven onder 14 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ cf. dia's ppt, p. 5-6 ✓ voor het aanbrengen van grammatica: <ul style="list-style-type: none"> ○ inductief: de groepjes krijgen elk een ander corpus (een aantal zinnen, of beter nog: een tekst) waar een bepaald grammaticaal item prominent aanwezig is; op basis daarvan proberen ze de "regels" van de vorming, de morfologie en/of het gebruik af te leiden ○ deductief: een aantal groepjes krijgen enkele grammatica's en maken een eigen synthese van wat ze vinden over dat grammaticaal item ○ je kunt de leerlingen evt. laten kiezen wat ze liefst doen, in functie van hun leerstijl ✓ leesvaardigheid: een langere narratieve tekst <ul style="list-style-type: none"> ○ in ... verschillende delen opsplitsen. De leerlingen verwerken dat (bv. o.a. kort structuurschema aanvullen / opmaken) in groepjes, proberen het te begrijpen en formuleren leeshypothesen over wat er mogelijk voorafgaat en volgt, waar het zich afspeelt ... ○ dan breng je de leerlingen van de verschillende groepjes samen in nieuwe groepjes (cf. 14) en elke leerling vertelt het fragment dat zijn/haar groepje voorbereid heeft, om zo tot de juiste volgorde van de delen te komen, de geformuleerde leeshypothesen af te toetsen en het volledige verhaal goed te begrijpen ○ voor sterke leerlingengroepen zou dit ook kunnen met een argumentatieve tekst

werkvorm	suggesties, bedenkingen	ideeën mogelijke transfer en/of voorbeelden
17 legpuzzel	<ul style="list-style-type: none"> ☐ vrij gelijkaardig aan 15 ☐ erover waken dat de taakspanning voldoende hoog blijft bij grotere opdrachten ☐ best groepjes nemen van hooguit vier leerlingen ☐ de rol van goede informatie- en correctiefiches, en vooral van de leraar als ultieme expert, is hier cruciaal 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ cf. dia's ppt, p. 5-6 ✓ grammatica (herhaling) <ul style="list-style-type: none"> ○ elk groepje dient een bepaald aspect van het adjectief op te frissen en in te oefenen (<i>féminin, pluriel, place, accord</i>); ze doen dat door eerst "de theorie" door te nemen, vervolgens oefeningen te maken en tussendoor die oefeningen te verbeteren ○ er worden nieuwe groepjes samengesteld (cf. 14) en elke leerling stelt eerst voor aan de anderen wat hij samen met medeleerlingen verwerkt heeft in stap 1; telkens zal die leerling de "expert", de "begeleider" zijn voor dat aspect van het adjectief, en de anderen ondersteunen waar nodig terwijl ze de oefeningen maken over dat facet ○ je kunt best afronden met een aantal synthese-oefeningen waar alle aspecten in verwerkt worden en die de leerlingen samen maken ✓ leesvaardigheid (tekstsoorten) <ul style="list-style-type: none"> ○ de leerlingen krijgen <ul style="list-style-type: none"> ▪ een infofiche over 4 (of 5) verschillende tekstsoorten, met telkens een voorbeeld ▪ tips over hoe ze bepaalde leesopdrachten best uitvoeren: hoe concentrisch lezen, diagonaal lezen, het onderwerp bepalen van een tekst, zicht krijgen op de structuur van een tekst ... ○ ze verwerken dat eerst individueel en gaan dan samenzitten in groepjes, per tekstsoort ○ ze krijgen een nieuwe tekst en voeren samen de leesopdracht uit ...: <ul style="list-style-type: none"> ▪ hoe kun je zien dat dit een informatieve, narratieve ... tekst is ▪ het onderwerp bepalen ▪ een structuurschema opstellen / aanvullen ... waarvan ze vervolgens de correctiesleutel krijgen en worden zo "expert" van die tekst ... ○ er worden nieuwe groepjes gevormd (cf. 14) met telkens één leerling die een andere tekst voorbereid heeft; de groepjes krijgen nu vier of vijf verschillende nieuwe teksten en maken diezelfde leesoefening samen; voor elke tekstsoort is er een leerling die "expert" is ○ per groepje stellen ze een rangschikking op van de teksten, volgens hun voorkeur
18 groepsproject		<ul style="list-style-type: none"> ✓ spreekvaardigheid: hoe kun je België / Vlaanderen / je eigen streek of stad / de school voorstellen aan Franstalige migranten?
21 rollenspel	<ul style="list-style-type: none"> ☐ o.a om de leerlingen voldoende bij de les te houden, biedt het systeem van "speed debating" / "speed conversation" zeker een meerwaarde: leerlingen krijgen een bepaald tijdsinterval (bv. 6 minuten) om een minidebat te voeren, een of twee gesprekken af te werken 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wordt nu al vaak toegepast bij oefeningen gespreksvaardigheid

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

1 (evt. "speeddebatting" ⇒) "speed conversation"

- leerlingen krijgen tijdslimiet om ...
- ... 1 of 2 dialogen te maken
- vervolgens "schuiven ze door"
bv. leerlingen links, 1 plaats voor- of achteruit,
na x aantal keren: idem rechts
kan ook met binnen- en buitencirkel
- ... en zelfde of andere dialoog met andere partner
- opgave(fiche) meenemen of laten liggen

Le Chronomètre en ligne - Online Stopwatch

www.online-stopwatch.com/french/

Un chronomètre flash gratuit en ligne, rapide et facile à utiliser ! aussi un

Online Stopwatch

Countdown Timer

1

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

1 (evt. "speeddebatting" ⇒) "speed conversation"

- leerlingen krijgen tijdslimiet om ...
- ... 1 of 2 dialogen te maken
- vervolgens "schuiven ze door"
bv. leerlingen links, 1 plaats voor- of achteruit,
na x aantal keren: idem rechts
kan ook met binnen- en buitencirkel
- ... en zelfde of andere dialoog met andere partner
- opgave(fiche) meenemen of laten liggen

Le Chronomètre en ligne - Online Stopwatch

www.online-stopwatch.com/french/

Un chronomètre flash gratuit en ligne, rapide et facile à utiliser ! aussi un

Online Stopwatch

Countdown Timer

2

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

3 gecombineerde werkvorm – variant denken-delen-uitwisselen

- 1 individuele opdracht
 - leerlingen moeten iets noteren
 - onder tijdsdruk
 - kwantitatieve factor, altijd "minstens"
- ⇒ 3 minuten - ≥ 8 voedingswaren in het Frans
- ⇒ 2 minuten – zoveel mogelijk versch. ww in fut simple "je", ≥ 10

Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

19

3

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

3 gecombineerde werkvorm – variant denken-delen-uitwisselen

- 1 individuele opdracht
 - ⇒ 3 minuten - ≥ 8 voedingswaren in het Frans
 - ⇒ 2 minuten – ≥ 10 versch. ww in fut simple "je"
- 2 opdracht per twee – vervolg 1
 - opgave die ofwel selectie vraagt **sociale controle**
 - ofwel meer dan som antwoorden opdracht1
 - kwantitatieve factor, altijd "minstens"
 - ⇒ lijst - twee kolommen – links mannelijk - 4 minuten - minstens 20 - woordenboek
 - ⇒ 3 minuten – 12 moeilijkste ww.vormen in fut s – telkens andere persoon

Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

20

4

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

3 gecombineerde werkvorm – variant denken-delen-uitwisselen

- 1 individuele opdracht 2 opdracht per twee – vervolg 1
- 3 opdracht per vier
 - groeiende complexiteit
 - samenwerken nodig
 - soort synthese en/of transfer
 - best afspraken, bv.

Individuele aanspreekbaarheid
gedeelde verantwoordelijkheid

- elke leerling geschreven neerslag
 - elke leerling in staat te antwoorden & toe te lichten;
 - alle geschreven antwoorden identiek
 - van één leerling antwoordblad vragen, indien geëvalueerd, elke leerling van die groep dit cijfer.
- Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

21

5

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

3 gecombineerde werkvorm – variant denken-delen-uitwisselen

- 1 individuele opdracht 2 opdracht per twee – vervolg 1
- 3 opdracht per vier
 - ⇒ tabel - verschillende kolommen - andere winkel of afdeling supermarkt.
 - ⇒ per kolom voedingswaren (zoveel mogelijk, ≥ 30).
 - ⇒ ook ≥ 5 zinnestjes - gebruiken – dialoog boodschappen
 - ⇒ minstens 20 zinnen (≥ 6 / 8 ... woorden) ...
 - ⇒ ... in futur simple, telkens tijdsaanduiding + andere persoon
 - ⇒ ... ≥ 8 verschillende tijdsaanduidingen
 - ⇒ ... ≥ 12 / 10 / 8 onregelmatige werkwoorden

Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

22

6

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

3 gecombineerde werkvorm – variant denken-delen-uitwisselen

- 1 individuele opdracht 2 opdracht per twee – vervolg 1
- 3 opdracht per vier
- 4 mise en commun: bv.
 - per groep elke leerling cijfer geven (1-4)
 - elke groep op zijn beurt aantal elementen antwoord, bv. nummer 2 van elke groep
 - niets geven wat al vermeld werd
 - synthese – computer dataprojectie (→ platform)
 - leerlingen vullen eigen antwoordblad aan / corrigeren

Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

23

7

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

4 genummerde experten– (mengvorm)

- 1 leerlingen indelen in groepjes van 3 of 4, groepjes krijgen een letter – leerlingen cijfer + letter
- 2 complementaire opdracht - per groepje anders of variant
- 3 cf. supra: onder tijdsdruk – individueel aanspreekbaar & gedeelde verantwoordelijkheid
- 4 nieuwe groepjes vormen, per cijfer
leerlingen leggen uit of geven door wat ze voorbereid hebben
- 5 leraar ondersteunt / coacht ...
- ⇒ interactieve leerplansessie 2° graad
- ⇒ voorbereidende lees oefening – verkoopsgesprek

Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

24

8

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

4 genummerde experten- (mengvorm)

- ⇒ voorbereidende leesoefening – verkoopsgesprek
- ⇒ authentiek materiaal

9

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

4 genummerde experten- (mengvorm)

- ⇒ voorbereidende leesoefening – verkoopsgesprek
- ⇒ authentiek materiaal – opdracht ivf dialoog

≥ 6 atouts, qualités, basés sur des caractéristiques données (à prix) ; éventuellement tu ajoutes d'autres	question(s): comment faire pour ...	cond. intéressantes	vente supplémentaire?
≥ 7 atouts, qualités, basés sur des caractéristiques données	comment faire pour ...	conseil + ≥ 2 arguments	
≥ 3 points communs			
7	comparaison (≥ 4 éléments)		
QA QB	QA QB		
QA QB	QA QB		
QA QB	QA QB		
QA QB	QA QB		

10

Pedagogische Begeleiding Brugge - Vakbegeleiding Frans
Jan De Waele

26

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

Division en groupes pour l'exercice de lecture
21 élèves en 7 groupes de 3

4 genummerde experten- (mengvorm)

- ⇒ voorbereidende leesoefening – verkoopsgesprek

PRÉPARATION

		1 ^{ère} série	2 ^{ème} série
A1	D4	appareils 1 + 2 (+3)	appareils 7 + 8 (+9)
A2	D5		
A3	D6		
B1	E4	appareils 3 + 4 (+5)	appareils 9 + 10 (+11)
B2	E5		
B3	E6		
C1	F4	appareils 5 + 6 (+1)	appareils 11 + 7 (+8)
C2	F5		
C3	F6		
G2		appareils 2 + 4 (+6)	appareils 8 + 10 (+9)
G4			
G6			

Pedagogische Begeleiding Brugge

11

3. implementatie "activerend lesgeven" b) voorbeelden werkvormen Franse les

4 genummerde experten

- ⇒ voorbereidende leesoefening – verkoopsgesprek

Division en groupes pour l'exercice de lecture
21 élèves en 7 groupes de 3

CORRECTION:
par numéro:

A1	B1	C1	
A2	B2	C2	G2
A3	B3	C3	
D4	E4	F4	G4
D5	E5	F5	
D6	E6	F6	G6

12

	1 ^{ère} série	2 ^{ème} série
	appareils 1 + 2 (+3)	appareils 7 + 8 (+9)
	appareils 3 + 4 (+5)	appareils 9 + 10 (+11)
	appareils 5 + 6 (+1)	appareils 11 + 7 (+8)
	appareils 2 + 4 (+6)	appareils 8 + 10 (+9)